

Dvouleté dítě - batole

- období výrazného motorického rozvoje
- období samostatné chůze s cílenou manipulací
- doba osvojování mateřského jazyka
- období rozšiřování sociálních vztahů
- doba vydělování vlastního já a sebevědomování

(Šulová, 2005, s. 55).

Biologický vývoj

Hrubá motorika
dobře chodí a při chůzi používá rozkročený postoj, své mu doprovází pohybovat se vprámeněji a chvilpůsob nejprve na patu a až poté na špičku.
Dokáže se vyhnout překážkám, které mu stojí v cestě.
Na podání nozu dokáže chvilpůsob dítě stát jen na okamžik.

Jemná motorika:

- potká přednět jemněji a lépe načasovaně,
- spouští dva kroužky na sebe
- odlišná tvářová svalová reakce
- první pokusy o čmáraní dráhaové pohyby, vertikální směr čáry
- Tolka bere do ruky různé předměty, šachovnici,
- Hrubá nebo skládání sádla v jehle nebo, ale objem částu vyřadí
- rozpozná kroužky a rozekrá vešle žijí,
- Zábhu v přespání pska, málo žít vody
- se naklata a následně j opat vývoje.

Předškolní období dítěte ?

- počáteční období života jedince končí zahájením povinné školní docházky (Jandourek, 2012; Šulová, 2005)
- věk mezi třetím až šestým rokem dítěte (Atkinson, 2003; Helus 2000; Řičan, 2004; Šulová, 2005):
- novorozenecké období (0–4 nebo 6 týdnů) – nejednotnost,
- kojenecké období (do jednoho roku),
- batolecí období (1–3 roky),
- předškolní období (3–6

Vývojová specifika dvouletých dětí a jejich diagnostika

Lucie Grůzová
Zora Syslová

Kognitivní vývoj

myslení **antropomorfní** = přenáší lidské vlastnosti do všech skutečností
artificialistické = „kdo to dělá a proč to dělá“
magické = kouzla pohádek jsou stejně přirozená jako běžná skutečnost

Psychosociální vývoj

psychický vývoj dítěte, tvorba sebevědomění, závislá na hodnocení dospělým, emocionální vývoj sociální vývoj jako začleňování do společnosti.

Vývoj myšlení dítěte jde ruku v ruce s vývojem řeči.

- skloňuje, sestaví větu o několika slovech a zvládá krátké říkanky a písničky
- Slovní zásoba = 50 až 350 slov.
- Rádo si nechává číst a baví ho listování knihou
- rozvoj inteligence a představivosti

Diagnostika dvouletých dětí

- Přizadavky:**
- Individuálnost (vytváření mapy individuálních pokroků)
 - Komplexnost (ne pouze jeden zdroj, ale objektivní informace z více situací i zdrojů)
 - Integritivnost - širší pohled
 - Kontinuitálnost
 - Konkrétnost – popis
 - Objektivnost – bez předsudků, věcná zjištění
 - Konzensualita – shoda všech účastníků
 - Prognostický charakter
 - Pedagogický optimismus – orientace na klady
 - Účká a pedagogická odpovědnost a odbornost

Literatura

Trnká, T., a Syslová, Z. (2011). Studie k předškolní pedagogice. Brno: MU.
Langrová, I., Engelman M., A. Kueřilová, D. (1998). Vývojová psychologie: úvodem do vývojové neurofyziologie. Praha: IABU.
Mortis, V., & Gillerová, I. (2010). Psychologie pro učitelky mateřských škol. Praha: Portál.
Pekárek, J. (1960). Výchova jako teoretický problém. Ostrava: Anotolovo studio.
Prácheň, I., Wollnerová, E., a Mareš, I. (2006). Pedagogické slovník. Praha: Portál.
Slavin, K., & Knight, S. (2003). Teaching young children – concepts for learning. New York: Routledge.

Vycházíme z vývojové psychologie a aktuálního vývoje dítěte

- pravidelný popis:
- současného stavu
 - na čem je potřeba pracovat
 - jakým způsobem
- portfolio dítěte

- pouští předmět jemněji a lépe načasovaně,
- (postaví dvě kostky na sebe)
- ovládá stavění svislé i vodorovné
- první pokusy o čmáraní (kruhové pohyby, vertikální směr čáry)
- Tužku bere do ruky dlanovým úchopem,
- Hrněk nebo sklenici udrží v jedné ruce, ale objem často vylívá.
- rozpoznat knoflíky a rozetvářá velké žípy.
- Zábíhá v přesýpaní písku, malování vody
- do nádob a následně ji opět vylívá

školní období dítěte ?

školní období života jedince končí
 povinné školní docházky
 (Šulová, 2005)

mezi třetím až šestým rokem dítěte
 (Helus 2000; Řičan, 2004;
 2005):

zencecké období (0–4 nebo
 – nejednotnost,
 ké období (do jednoho roku),
 í období (1–3 roky),
 lní období (3–6

Vývojová specifika dvouletých dětí a jejich diagnostika

Lucie Grůzová
 Zora Syslová

Kognitivní vy

myšlení **antropomorfní**
 přenáší lidské vlastnosti
 skutečností

artificialistické =
 „kdo to dělá a proč to dělá“

magické =
 kouzla pohádek jsou ste
 zená jako běžná skuteč

Psychosociální vývoj

chický vývoj dítěte,
 ba sebeuvědomění, závislá na
 nocení dospělým,
 cionální vývoj
 ální vývoj jako začleňování do
 ečnosti.

Vývoj myšlení dítěte jde ruku
 v ruce s vývojem řeči.

- skloňuje, sestaví větu o několika slovech a zvládá krátké říkánky a písničky
- Slovní zásoba = 50 až 350 slov.
- Rádo si nechává číst a baví ho listování knihou
- rozvoj inteligence a představivosti

Diagnostika dvouletých dětí

Požadavky:

- Individuálnost (vytváření mapy individuálních

Předškolní období dítěte ?

- počáteční období života jedince končící zahájením povinné školní docházky (Jandourek, 2012; Šulová, 2005)
 - věk mezi třetím až šestým rokem dítěte (Atkinson, 2003; Helus 2000; Říčan, 2004; Šulová, 2005):
 - novorozenecké období (0–4 nebo 6 týdnů) – nejednotnost,
 - kojenecké období (do jednoho roku),
 - batolecí období (1–3 roky),
 - předškolní období (3–6

Dvouleté dítě - batole

- období výrazného motorického rozvoje
- období samostatné chůze s cílenou manipulací,
- doba osvojování mateřského jazyka
- období rozšiřování sociálních vztahů
- doba vydělování vlastního já a sebeuvědomování

(Šulová, 2005, s. 55).

Biologický vývoj

Hrubá motorika

dobře chodí a při chůzi používá rozkročený postoj, což mu dovoluje pohybovat se vzpřímeněji a došlapovat nejprve na patu a až poté na špičku.

Dokáže se vyhnout překážkám, které mu stojí v cestě.

Na jedné noze dokáže dvouleté dítě stát jen na okamžik

Jemná motorika:

- pouští předmět jemněji a lépe načasovaně,
- (postaví dvě kostky na sebe)
- ovládá stavění svislé i vodorovné
- první pokusy o čmárání (kruhové pohyby, vertikální směr čáry)
- Tužku bere do ruky dlaňovým úchopem,
- Hrnek nebo sklenici udrží v jedné ruce, ale objem často vylívá.
- rozepnout knoflíky a rozevívá velké zipy.
- Záliba v přesýpání písku, nalívání vody
- do nádob a následně ji opět vylívá

Hlavní determinanty a dominanty kognitivního vývoje od narození do tří let (upraveno dle Říčan, 2004; Smékal, 2001; Šulová, 2005; Vágnerová, 2000)

Období dítěte	Kojenecký věk (1–12 měsíců)	Batoletí věk (též rané dětství) (13–24 měsíců)	Batoletí věk (25–36 měsíců)
Kognitivní vývoj (dle J. Piageta)	Fáze senzomotorické inteligence (přetrvává také 2. rok)	Fáze symbolického a předpojmového myšlení	
Dispozice k učení	Senzorické připoutání ⁹	Napodobivost, ovlivnitel- nost	Napodobivost, explorace, Pokus-omyl
Vývoj dalších dis- pozic	Presidiální, sebestředné, premo- rální stádium	Dětská logika – důslednost, Rozvoj předsta- vivosti, první náznaky prospektivního myšlení, vývoj smyslu pro druhé	
Další charakteristiky	Kolem 8. měsíce věku dochází k prvnímu rozlišování známého od neznámého, odtud první diferenciace základní životní ori- entace na svět jako výzvu nebo jako hrozbu.		

Vývoj myšlení dítěte jde ruku
v ruce s vývojem řeči.

- skloňuje, sestaví větu o několika slovech a zvládá krátké říkánky a písničky
- Slovní zásoba = 50 až 350 slov.
- Rádo si nechává číst a baví ho listování knihou
- rozvoj inteligence a představivosti

Psychosociální vývoj

psychický vývoj dítěte,
tvorba sebeuvědomění, závislá na
hodnocení dospělým,
emocionální vývoj
sociální vývoj jako začleňování do
společnosti.

období stálosti objektu, kdy dítě má
již integrovanou reprezentaci
matky, která mu pomáhá překonávat
období osamostatnění.

Dítě již dokáže unést frustrace,
(vnitřní pocit jistoty)

Vývoj identity - vyskytuje se první ob-
dobí vzdloru; věta „já sám/sama“ se pova-
zuje za doklad vzniku instance „jáství“

dle Ericksona začíná období
iniciativa nebo vina - vývoj svědomí

Dítě se učí: „I can play“ Mohu se
rozvíjet, plánovat, být tvořivé.

období stálosti objektu, kdy dítě má již integrovanou reprezentaci matky, která mu pomáhá překonávat období osamostatnění.

Dítě již dokáže unést frustrace,
(vnitřní pocit jistoty)

Vývoj identity - vyskytuje se první období vzdoru; věta „Já sám/sama“ se považuje za doklad vzniku instance „jáství“

dle Ericksona začíná období
iniciativa nebo vina - vývoj svědomí

Dítě se učí: „I can play.“ Mohu se rozvíjet, plánovat, být tvořivé.

Diagnostika

dvouletých dětí

Požadavky:

- Individuálnost (vytváření mapy individuálních pokroků)
- Komplexnost (ne pouze jeden zdroj, ale objektivní informace z více situací i zdrojů)
- Integrativnost - širší pohled
- Kontinuálnost
- Konkrétnost – popis
- Objektivnost – bez předsudků, věcná zjištění
- Konsenzualita – shoda všech účastníků
- Prognostický charakter
- Pedagogický optimismus – orientace na klady
- Etická a pedagogická odpovědnost a odbornost

Horl
peda
Lang
(199
neur
Mat
a výe
Mer
učite
Pelik
Ostr
Průc
Peda
Slen
chilo
Rou

dškolní

D.

vývojové

gie pro

problém.

ing

Vycházíme z vývojové psychologie
a aktuálního vývoje dítěte

pravidelný popis:

- současného stavu
- na čem je potřeba pracovat
- jakým způsobem

- portfolio dítěte

Literatura

- Horká, H., & Syslová, Z. (2011). Studie k předškolní pedagogice. Brno: MU.
- Langmeier, J., Langmeier M., & Krejčířová, D. (1998). Vývojová psychologie s úvodem do vývojové neurofyzologie. Praha: H&H.
- Matějček, Z. (2005). Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte. Praha: Grada Publishing.
- Mertin, V., & Gillernová, I. (2010). Psychologie pro učitelky mateřské školy. Praha: Portál.
- Pelikán, J. (1995). Výchova jako teoretický problém. Ostrava: Amosium servis.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2009). Pedagogický slovník. Praha: Portál.
- Slentz, K., & Krogh, S. (2013). Teaching young children – contexts for learning. New York: Routledge.